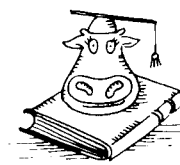


השכלה מקצועית



מדיוני צוות ההזנה בכנס האיגוד האירופי לבעלי-חיים, שטוקהולם, יוני 1978

עופר קרול, ש.ה.מ., אגף לבעלי חיים

בשיטת המנה השלמה. הוא שלל את השיטה המקובלת במרבית המשקים באירופה, אשר לפיה המזונות הגסים והמרוכזים מוגשים בנפרד. לעומת זאת הוצגו עבודות משוודיה ומצ'כוסלובקיה שהצביעו על יתרון ההזנה האינדיבידואלית לעומת ההזנה הקבוצתית. אבל מסקנות אלו נובעות כנראה יותר מגודל העדרים ומשיטת הממשק הקבוצתי בארצות אלו ואשר נבחנו במסגרת של הזנה מוקצבת.

הגרמנים הציגו עבודה אשר הראתה את ההשפעה השלילית של הכנה גרושה בתקופת היובש. כן הוצגה עבודה הולנדית שהראתה השפעה שלילית מצטברת של מנה עתירת מזון מרוכז על אחוז השומן בחלב. בניסוי האבסת פרות במנות עתירות מ"מ תקופה ארוכה ולאחר מכן חזרה למנה הולנדית מקובלת, לא קיבלו במקביל עליה חזרה בשומן, כפי שציפו מהרכב המנה.

2. **ניצול החלבון** – נושא שהעסיק, מעסיק, ועוד יעסיק רבות את התזונאים. הוצגו מספר עבודות ודעות אשר התרכזו סביב נושא מסיסות החלבון בכרס. ככל שתקטן המסיסות ויעבור יותר חלבון למעי, כן תגדל יעילותו. כפי שנמסר בעבודה אחרת על הקשר בין צריכת המזון למידת מעבר חלבון למעי הדק, נמצא שיש קשר בין גורמים אלו. נראה לדעת רבים, שיש למצוא דרך להשפיע על ייצור חומצות אמינו בכרס מחד,

הדיונים בצוות ההזנה התרכזו בעיקר ב-3 נושאים. נמסרו מספר דברים שיש לנו ענין בהם.

1. **איסטרטגיה של הזנת פרות גבוהות תנובה**, המעסיקה את הבוקרים ואת האירגון כבר מספר שנים. עוד בכנס שהתקיים בשווייץ ב-1976 הצגנו סקירה על השיטה הנהוגה בארץ ועקב כך הוזמנו להשתתף בצוות עבודה כלל אירופי. הכנס דן בנושא, ועומד להוציא במשך שנת 1979 את סיכומי הדיונים בכתב. במסגרת זו נמסר דו"ח חלקי בכנס בשטוקהולם, כאשר ד"ר ואן דר הוניג (Van der Honig) מהולנד סקר את בעיות ניצול האנרגיה אצל פרות עתירות תנובה. בדבריו הוא הדגיש את נושאי צריכת המזון, הנעכלות והמחלות המטבוליות. הוצגה השקפה שמנות עתירות מזון מרוכז משפיעות שלילית על אחוז השומן בחלב, פוגעות ביעילות ניצול המזון ומגבירות את בעיות הנעכלות וחילוף החומרים. הפתרון הטוב, לדעת המחבר, הוא מתן מזון גס משובח ומנות מאוזנות. במידה ותגבר נטית הצרכנים לבקש חלב דל שומן יש לפעול על ידי שינוי במגמת הטיפוח ולא על ידי פגיעה בנצילות המזון ובתהליכים הטבעיים שמתקיימים אצל מעלי הגירה.

ד"ר אוון (Owen) מבריטניה הדגיש את הצורך במזון גס משובח. בדבריו הוא נגע בבעיה שעקב גידול מספר הפרות בעדרים והמעבר לשיטת הזנה קבוצתית יש לפתח את העבודה במשק

ומעבר חלבונים אמתיים לעיכול במעי הדק מאידך. כבחניה מדויקת מאחר והתוצאות היו די משמעותיות.

3. טיפול במספוא – בנושאים המעניינים

אותנו חזרו מרבית המשתתפים והדגישו את הצורך בשמירה על המצב הפיזי של המזון למעלי הגירה. במיוחד מעניינת העבודה שנמסרה על ידי ד"ר אורסקוב (Orskov) מסקוטלנד. הוא בחן בכבשים ובעגלים לפיטום השפעה של טיפולים שונים על מידת ניצול גרעיני המספוא, תוך המלצה לשנות את שיטות הטיפול המקובל של טחינה וכיפתות לשיטות כימיות, הכולל טיפול בקרינה אשר בהן ישאר הגרעין שלם אבל בעל קליפה חדירה. לא נעשו עבודות בבקר לחלב, אבל נראה שהנושא ראוי מסוג זה.

סיכום

הכנס האירופי השנתי, כמו זה שהתקיים השנה בשוודיה, מהווה מפגש רב ערך לקידום הענף. אמנם מרבית החומר המקצועי מתפרסם וניתן לעיין בו, אבל אין תחליף למפגש אישי ברוב הבעיות המתעוררות ולדיונים משותפים המביאים לעבודות משותפות. אולי אנחנו, "משפחות הבוקרים", נתרום על ידי כך משהו לכלל "משפחת האדם" ויסלחו לי הקוראים על המליצה, אבל גם זה חלק מתחושתנו בכנס עבודות בבקר לחלב, אבל נראה שהנושא ראוי מסוג זה.

אגדה מדעית

הבלה"ד ד"ר דוד דרורי, לשכת מכוני התערובות

אגדות ואמונות טפלות מסרבות למות. האגדה הגורסת שמוצרים מן החי מקצרים את חיינו אינה יוצאת דופן. בהקשר זה מצאנו קטע קצר שפורסם לראשונה ב-Lancet, שבועון הרפואה הבריטי המכובד, בשנת 1956, כלומר לפני 22 שנה! תוכנו מאלף ומשעשע יותר מרוב מכתבי המשכילים למחצה שפורסמו בעיתונות היומית בשנים האחרונות ויש בו יותר תבונה מאשר במאמרים מדעיים רבים. להלן מובא הקטע, שכותרו קשה לתרגום, לכן אני מביא אותה גם במקור.

הערת שולים של קוראי ה"לנסט" המהרהרים בקול רם

A Running Commentary By the Lancet's Peripatetic Cocrrespondenys

היה היתה פעם ארץ עניה מאוד אשר איש לא אכל בה מספיק ותוחלת החיים הממוצעת בה היתה 24 שנה. היתה גם ארץ עשירה מאוד ובה הכול אכלו לשובע ותוחלת החיים הממוצעת בה היתה 64 שנה. ובארץ העשירה היו האנשים מותירים מעט חלב וחמאה ושמנת וביצים אותם היו שולחים לארץ העניה מאוד לחלוקה בין הילדים למען ישבעו מעט. כך עלתה תוחלת החיים בארץ העניה מ-24 ל-27 שנה. בינתיים עלתה תוחלת החיים גם בארץ העשירה מאד מ-64 ל-67 שנה וכל מי שלא מת מסרטן הריאות מעישון סיגריות רבות מדי מת מהתקף לב. אז גילה מישהו שהתקף לב בא מאכילת ושתית יותר מדי חלב וחמאה ושמנת וביצים וכך הפסיקו האנשים בארץ העשירה מאוד לאכול ולשתות חלב וחמאה ושמנת וביצים, ושלחו את הכול לארץ העניה מאוד, כדי שתוחלת החיים בה תעלה עד כדי כך שגם יושביה יתחילו למות מהתקף לב על מנת שגם הם יוכלו להפסיק לאכול ולשתות חלב וחמאה ושמנת וביצים.